

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет романської філології і перекладу

Кафедра романських мов

Курсова робота з філології

на тему: «Фонетична адаптація запозичень у французькій мові»

Допущено до захисту
« ___ » _____ 20__ року

Студента групи МЛф08-20
факультету романської філології
і перекладу
денної форми навчання,
освітньо-професійної програми
Французька мова і література, друга
іноземна мова, переклад
за спеціальністю 035 Філологія
Величка Івана Миколайовича

Завідувач кафедри
романських мов

_____ В. О. Рубан
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник:
Кандидат філологічних наук, доцент
Дяченко Наталія Леонідівна
(науковий ступінь, вчене звання, ПІБ)

Чотирибальна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Анотація

У курсовій роботі, що пропонується, розглядається фонетична адаптація запозичень у французькій мові. Запозичення є екстралінгвальним видом поповнення словникового запасу різних мов. У сучасному світі виникнення нових запозичень у мові часто зумовлене стрімким розвитком людства у науковій сфері діяльності та появою нових реалій у житті, через що дослідження, які були проведені лише рік тому, можуть виявитись вже неактуальними. Разом із лексичними запозиченнями мова-реципієнт отримує нові морфологічні, синтаксичні, семантичні, стилістичні, фонетичні та графічні елементи. Запозичення відіграють важливу роль у розвитку мови, адже вони дозволяють мові збагачуватися новими словами та ідеями.

Фонетична адаптація запозичень є також різноманітною і залежить у тій чи іншій мірі від їхнього походження та складності апропріації у французькій мові. Фонетичні трансформації запозичень є результатом адаптації фонемної структури запозиченої лексичної одиниці до орфоепічної норми мови-реципієнта (французької).

Курсова робота присвячена вивченню різних аспектів фонетичної адаптації запозичень у французькій мові. Досліджено взаємодію французької фонетичної системи з фонетичними системами інших мов, а також вивчено процеси зміни та адаптації фонетичних характеристик запозичень у французькій мові. Також досліджено вплив різних факторів на фонетичну адаптацію запозичень та їх вживання у французькій мові.

Виявлено, що є значна впливовість фонетичної структури запозичень на їх адаптацію до французької фонетичної системи. Крім того, було виявлено, що соціокультурні фактори можуть впливати на вживання запозичень у французькій мові, зокрема через відношення до країни-донора та культурної ідентичності.

Ключові слова: запозичення, адаптація, фонетична адаптація, вимова, фонетичні трансформації, фонема.

ВСТУП	4
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ	7
1.1 Запозичення як об'єкт лінгвістичних досліджень. Типи запозичень	7
1.1.1 Типи запозичень	8
1.1.2 Ксенізми та переґринізми	9
1.1.3 Кальки	11
1.1.4 Семантичні запозичення	12
1.1.5 Синтаксичні та фразеологічні запозичення	13
1.2 Історія виникнення запозичень	15
1.2.1 Анґліцизми	16
1.2.2 Італізми	17
1.2.3 Іспанізми та португалізми	19
Висновки до розділу 1	21
РОЗДІЛ 2. ФОНЕТИЧНА АДАПТАЦІЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ	22
2.1 Історичні передумови виникнення запозичень і їхньої адаптації	22
2.2 Асиміляція фонем	27
Висновки до розділу 2	35
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	39
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	41
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	42

ВСТУП

Ця курсова робота присвячена вивченню фонетичної адаптації англіцизмів у французькій мові. **Актуальність** даної теми полягає в тому, що в сучасному світі англійська мова є однією з найбільш поширених мов, що використовується в різних сферах життя, включаючи технічну та наукову галузі. Французька мова, у свою чергу, є однією з найбільш поширених мов світу та має велику історичну та культурну цінність.

Метою даного дослідження є вивчення запозичень, способи їх утворення та входження до мови-реципієнт, їх типи та історію, фонетичної адаптації англіцизмів у французькій мові, зокрема встановлення особливостей цього процесу, а також дослідження ролі різних факторів у цьому процесі. Для досягнення цієї мети були поставлені такі завдання:

- провести огляд літератури щодо запозичень та їх фонетичної адаптації у французькій мові;
- Зібрати матеріал, що містить англіцизми у французькому мовленні.
- Встановити основні характеристики фонетичної адаптації.
- Проаналізувати фонетичні особливості адаптації англіцизмів у французькій мові.
- Виявити варіативність фонетичних реалізацій залежно від рівня знання і використання англійської мови серед носіїв мови. Для досягнення цієї мети ми використовуватимемо такий метод дослідження, як аналіз літературних джерел.

Предметом наукової розвідки є припущення, що рівень володіння англійською мовою носіїв, а також час запозичення можуть відігравати важливу роль. Відправною точкою цієї роботи є той факт, що англіцизми є актуальною темою, що вони мають своє місце у французькому лексиконі та що деякі з них мають фонетичну варіативність. Запозичення, засвідчені

множинною вимовою в словнику Le Nouveau Petit Robert, є англіцизмами, на яких ми зосереджуємося в цій роботі.

Дослідження фонетичної адаптації запозичень у французькій мові може мати значиму **практичну цінність** з кількох перспектив. По-перше, детальне вивчення процесу фонетичної адаптації запозичень може покращити якість навчання та вивчення французької мови. Зокрема, це корисно для іноземців, які вивчають французьку мову, оскільки дозволить їм краще розуміти та використовувати запозичення в мові.

По-друге, дослідження може бути корисним для поліпшення комунікації між громадянами, які розмовляють англійською та французькою мовами. Запозичення з англійської мови все частіше використовуються у французькій мові, тому знання того, як вони адаптуються, може допомогти зрозуміти та зберігати відтінки значень слів.

По-третє, дослідження фонетичної адаптації запозичень у французькій мові має практичне значення для перекладу та локалізації програмного забезпечення, веб-сайтів, мультимедійних продуктів та інших інформаційних матеріалів для франкомовної аудиторії. Глибоке розуміння процесу адаптації дозволить зберігати відтінки значень та підтримувати відповідний тон у перекладі. Отже, дослідження може виявитися цінним для практичних застосувань у різних галузях.

Курсова робота складається з двох основних частин: теоретичної та практичної.

Теоретична частина містить 3 підрозділи. У першому розглянуто запозичення як об'єкт лінгвістичних запозичень у загальному. У другому представлено екстралінгвістичні аспекти надходження запозичень до мови-реципієнт, проаналізовано подані визначення цього терміну в різних словниках та наукових роботах, мотивацію, розповідаємо про процес запозичення та їх типи. У третьому підрозділі розглянуто історію запозичень із різних мов, способи їх надходження до мови.

Практична частина має два підрозділи. Спочатку продемонстровано поняття фонетичної адаптації, її класифікації, досліджено способи та принципи роботи цього явища. Далі досліджено більш вузькі категорії дослідження та проаналізовано способи асиміляції різних фонем, проблеми із якими можна зустрітись та як їх вирішити. Також проведено лексикографічне дослідження, яке базується на фонетичній варіативності англіцизмів у лексикографічних працях, зокрема у словниках Le Nouveau Petit Robert, який є основним словником для нашого дослідження, Словнику англіцизмів та Словнику вимови французької мови, а також робіт О. Кромбет, Г. Рабош, О. Побережник, Ф. Серіджі та М. Томічкова. Це дослідження супроводжується аналізом записів, намагаючись визначити, який тип фонетичної адаптації англіцизмів найчастіше використовується у французькій мові та які критерії впливають на те, як ми вимовляємо англіцизми.

Більшість наукових робіт, що досліджують різноманіття проявів цього процесу у французькій мові, розглядають такі питання, як історичний вимір, мотивація запозичень, процеси асиміляції, їх повне прийняття до мови, а також їх класифікацію тощо.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ

1.1 Запозичення як об'єкт лінгвістичних досліджень. Типи запозичень

У сучасному світі виникнення нових запозичень у мові часто зумовлене стрімким розвитком людства у різних наукових сферах діяльності та появою нових реалій у житті через постійну інтеграцію народів за допомогою інтернету та соціальних мереж.

Аналіз досліджень даної проблеми свідчить, що відомі лінгвісти, такі як У. Вайнрайх, Дж. Грег, Ф. Філд, Е. Гауген, С. Томасон, Г. Хок, Б. Джозеф, С. Дік, Е. Моравчик, У. Лабов, Дж. Гамперц, Р. Аппель та П. Міскен, досліджували різні аспекти проблеми причин запозичення. У своїх дослідженнях У. Вайнрайх, Дж. Грег та Ф. Філд визначили основні причини запозичення різної природи. С. Дік та Е. Моравчик пропонували розглядати причини мовних процесів з урахуванням кінцевої мети мовного акту, у якому беруть участь білінгви. Г. Хок та Б. Джозеф зазначили, що мова домінуючої соціальної групи є джерелом запозичення для інших соціальних груп, які переймають її особливості, щоб довести свою належність до цієї групи. Дослідники також розглядали прагматичні фактори, але єдиного стандарту трактування проблеми причин запозичення досі не існує, що відкриває можливості для подальших досліджень [19].

У сучасній мовознавчій літературі запозичення слів з інших мов є актуальною та досить поширеною проблемою. Тому ми вважаємо за необхідне у даній роботі розглянути процес запозичення лексики від інших мов, його особливості та види.

Processus par lequel une langue accueille directement un élément d'une autre langue ; élément (mot, tour) ainsi incorporé [35].

Processus par lequel une langue s'incorpore un élément significatif (généralement un mot) d'une autre langue ; le terme ainsi incorporé [34].

Le fait, pour une langue, de s'appropriier les mots d'une autre langue ; par métonymie, le mot ainsi incorporé [31].

Спираючись на дефініції, що подані у сучасних словниках та дослідженнях, ми можемо визначити, що розширення лексичного запасу будь-якої мови відбувається різними способами, наприклад інтралінгвальним та екстралінгвальним, тож запозичення – це позамовний процес поповнення словникового запасу різних мов. Попри те, що це явище може привносити нові лексичні, морфологічні, синтаксичні, семантичні, стилістичні, фонетичні та графічні елементи у ті чи інші мови, частіше за все фокус припадає саме на лексичні запозичення.

Як зазначає у своєму дисертаційному дослідженні українська мовознавиця В. О. Рубан, при вирішенні питань, пов'язаних із лексичними запозиченнями, слід керуватися трьома важливими принципами, а саме вважати, що:

1) У різних мовах процес запозичення лексики та його результат є неоднорідним через різноманітні причини, які можуть бути пов'язані з мовою-реципієнтом, рівнем її засвоєння та формальними рисами, що впливають на її будову.

2) Процеси лексичного запозичення неоднакові в різні часові періоди, тому для їх вивчення необхідно враховувати особливості, що притаманні кожному конкретному періоду, такі як джерела та шляхи запозичення, типи запозичених слів та їхню інтенсивність.

3) Лексичні запозичення можуть здійснюватися як письмовим, так і усним шляхом, тому їх мовна природа є різноманітною [16, с. 19].

Отже, запозичення лексики є неоднорідним процесом, який може відбуватися різними шляхами та мати різні наслідки для мови-реципієнта. При вивченні цього явища важливо керуватися принципами різноманітності, історичної динаміки та різноманітності мовних форм.

1.1.1 Типи запозичень. Перш за все, сучасні лінгвісти поділяють запозичення на дві групи за типом потрапляння запозичення до мови-реципієнта: усна та письмова.

Усні запозичення можуть бути менш стійкими у вживанні, порівняно з письмовими. Це пояснюється тим, що під час письмового запозичення лексичної одиниці, зафіксується її певна форма, що забезпечує більшу стійкість у вживанні. У свою чергу, при усному запозиченні відбувається набуття лише відповідного фонетичного оформлення, яке може відрізнитись у різних мовців через відсутність чітких правил вимови іноземних слів.

Також існують два основних способи надходження іноземної лексики до мови-реципієнта – прямі та непрямі. Прямі запозичення, що також називаються безпосередніми, відбуваються тоді, коли слова однієї мови проникають безпосередньо в іншу мову. Наприклад: *weekend* n. m. – вікенд; *jogging* n. m. – джогінг; *parking* n. m. – парковка.

Непрямі запозичення, які ще називаються опосередкованими, відбуваються за посередництва третьої мови. Наприклад:

burger n. m. – це слово взятє з англійської, але походить від німецького слова «*Bürger*», що означає «громадянин» [33]. В англійській мові це слово означає «котлета у булочці» [32].

lasagne n. f. – це італійське слово, але воно вживається в французькій мові з тим же значенням - для позначення італійської страви, яка складається з шарів тіста та начинки. Однак слово «лазанья» в італійській мові походить від латинського слова «*lasanum*», що означає «котел».

Ці приклади демонструють, як слова можуть пройти складний шлях запозичень із різних мов, перейти через інтермедіарні мови та знайти своє місце в новій мові-реципієнті.

Окрім прямих, непрямих, усних та письмових запозичень, існує ще багато видів запозичень, пропонуємо розглянути основні, а саме: ксенізми та перегренізми; кальки; семантичні запозичення; синтаксичні запозичення; фразеологічні запозичення.

1.1.2 Ксенізми та переґринізми, які також називають екзотизмами та варваризмами (етранґизмами) є двома різновидами запозичень, які часто згадуються в різних класифікаціях. Однак, їх мовний статус досі неоднозначний, і це зумовлено переважно тим, що їх мовна природа не є однозначною [6, 16].

Зокрема, багато дослідників вважають, що ці запозичення не можуть мати окремого статусу через їх властивість бути мінливими та обмеженими у сферах вживання [16, с. 81]. Отже, їх класифікація та мовний статус залишаються предметом дискусій серед мовознавців.

В цілому, хоча ксенізми та переґринізми мають суттєвий вплив на розвиток мови та міжкультурного спілкування, їхнє місце у мовній системі продовжує залишатися темою досліджень та обговорень у галузі мовознавства.

Тож за В. О. Рубан будемо вважати, що ксенізми – це іншомовні слова, які вже стали частиною мови-реципієнта і використовуються для опису життєвих реалій інших народів. Вони зустрічаються у різних видах дискурсу та слугують для створення відповідного етнокультурного колориту [16, с. 81].

Однак, використання ксенізмів може бути складним завданням, оскільки вони не завжди відповідають мовним стандартам та можуть мати різні значення в різних культурах. Тому, для успішного використання ксенізмів в мовленні, необхідно мати достатній рівень мовної компетенції та знання про культуру та традиції інших народів. Наведемо кілька прикладів: *robot* n. m. – робот; *selfie* n. m. – селфі; *street art* n. m. – стріт-арт; *drone* n. m. – дрон; *graffiti* n. m. – графіті; *design* n. m. – дизайн; *smartphone* n. m. – смартфон; *driver* n. m. – водій (таксі); *concept store* n. m. – тематичний магазин; *podcast* n. m. – подкаст.

Вважається, що ксенізми відображають культурну та мовну різноманітність нашого світу та допомагають нам краще розуміти інші

народи та їхні традиції. Вони використовуються в різних сферах життя, включаючи науку, мистецтво, культуру тощо.

Переґринізми – це анґлійські слова або вирази, які нещодавно були запозичені до французької мови і все ще знаходяться на шляху до повної інтеґрації в мову-реципієнта [16, с. 81–82]. Це означає, що ці слова ще не отримали широкого застосування в дискурсі, але використовуються в обмеженому колі мовців або в конкретних контекстах. Наведемо кілька прикладів : *brainstorming* n. m. – брейнштурм; *talk-show* n. m. – ток-шоу; *team building* n. m. – тімбілдінг; *coaching* n. m. – коучінг.

Хоча переґринізми вживаються в французькій мові все частіше, іноді буває складно навести точний приклад такого слова або виразу, оскільки їхнє становлення тісно пов'язане з історією їх проникнення до мови. Для того, щоб повноцінно зрозуміти значення та вживання переґринізмів, потрібно вивчити їх діахронічний аспект – тобто історію їхнього становлення та еволюції в мові.

Загалом, переґринізми – це важливий аспект французької мови в сучасному світі, оскільки вони відображають процеси культурної і мовної глобалізації та взаємодії різних національних та мовних спільнот.

1.1.3 Кальки. В. О. Рубан запропонувала визначення кальки як способу виникнення синтаґми з іноземної мови шляхом буквального перекладу її складових елементів [16, с. 90]. Це означає, що при калькуванні слово чи вираз імпортується з іншомовної мови, але зберігають свою форму та структуру, що може призвести до незвичного вживання в мовленні.

Луї Деруа у своїй роботі « L'Emprunt linguistique » розвинув цю ідею та розглянув калькування як особливий вид запозичення [20, с. 91]. Він вважав, що якщо запозичене слово або вираз представляють нову ідею або поняття, які не мають еквівалентів у власній мові, то їх можна вважати калькою. Відмінністю кальки від запозичення є те, що вона не лише передає зміст, а й використовує внутрішню лексичну структуру мови, щоб створити еквівалентний вираз.

Для Деруа калька була « м'яким та непомітним способом прийняття іноземного слова чи виразу », оскільки вона адаптується до мовленнєвого контексту та стає невід'ємною частиною мовлення [так само]. Він відрізняв кальку від запозичення за тим, що при калькуванні створюється новий вираз на основі внутрішньої лексичної відповідності, а не просто переноситься слово з іншої мови. Проілюструємо на прикладах калькованих запозичень у французькій мові з англійської: *parking* n. m. (від англ. parking) – паркування; *week-end* n. m. (від англ. weekend) – вихідний; *chewing-gum* n. m. (від англ. chewing gum) – жувальна гумка; *baby-sitting* n. m. (від англ. baby-sitting) – нагляд за дітьми; *casting* n. m. (від англ. casting) – кастинг; *jogging* n. m. (від англ. jogging) – біг підтюпцем; *show-business* n. m. (від англ. show business) – шоу бізнес; *lifting* n. m. (від англ. lifting) – ліфтинг; *snack-bar* n. m. (від англ. snack bar) – кафе-ресторан, де швидко подають прості страви.; *design* n. m. (від англ. design) – дизайн; *fitness* n. m. (від англ. fitness) – фітнес; *leader* n. m. (від англ. leader) – лідер; *shopping* n. m. (від англ. shopping) – шопінг; *pressing* n. m. (від англ. pressing) – тиск; *camping* n. m. (від англ. camping) – кемпінг; *speech* n. m. (від англ. speech) – спіч, промова; *storytelling* n. m. (від англ. storytelling) – сторітелінг; *relooking* n. m. (від англ. relooking) – надання нового вигляду, нового образу; *bodybuilding* n. m. (від англ. bodybuilding) – бодібілдинг; *self-made-man* n. m. (від англ. self-made-man) – людина, котра досягла всього сама.

Таким чином, калька, як спосіб виникнення синтагми з іноземної мови шляхом буквального перекладу її складових елементів, є особливим видом запозичення, який створює новий вираз на основі внутрішньої лексичної відповідності та може стати невід'ємною частиною мовлення

1.1.4 Семантичні запозичення передбачають передачу сем або певних значень між двома мовами. Біла Є. С., Бондаренко Є. В. та Маслова С. Я. [20, с. 303] ідентифікують три основні типи семантичних запозичень:

1) гомологи – обидва елементи, з мови оригіналу та мови одержувача, демонструють аналогію в значенні, проте залишаються різними за формою.

Цей тип запозичень часто відомий як « семантичне запозичення перекладу» або «семантична калька ». Обидві лексеми мають спільне основне значення, але лише одна з них має додаткове символічне значення. Однак додаткове переносне значення може передаватися іншими мовами. [так само]

Наприклад: *artiste* n. (фр) – artist – художник, митець; *bibliothèque* n. f. (фр.) – library (англ.) – бібліотека; *centre-ville* (фр.) – downtown (англ.) – центр міста; *cheminée* n. f. (фр.) – chimney (англ.) – димар; *équipe* n. f. (фр.) – team (англ.) – команда; *hôpital* n. m. (фр.) – hospital (англ.) – лікарня; *maison* n. f. (фр.) – mansion (англ.) – дім; *jardin* n. m. (фр.) – garden (англ.) – сад; *piscine* n. f. (фр.) – pool (англ.) – басейн;

2) аналоги – це два слова, які зберігають аналогію за змістом і формою, що ми можемо зрозуміти з їх назви. Семантичну трансакцію між ними набагато легше помітити, тому вони більш поширені, ніж гомологи. Приклади семантичного значення широко розглядаються в перекладах і в мовах, якими користуються білінгви [20, с. 303]. Ці слова часто називають « фальшивими друзями » перекладача. Розглянемо приклади: *accident* n. m. – аварія, нещасний випадок; *actuel* adj. – фактичний, реальний; *apparent* adj. – очевидний, зрозумілий; *attitude* n. f. – ставлення, позиція; *chance* n. f. – випадок, можливість; *compréhensif* adj. – розуміючий, терплячий; *convenable* adj. – придатний, відповідний; *éventuel* adj. – можливий, потенційний; *parent* n. et adj. – батько або мати, родич; *sensible* adj. – розумний, розсудливий;

3) омофони – це два слова, які мають подібну форму, але не мають спільного значення [20, с. 303]. Вони схожі за написанням та вимовою, але їх значення різні. Як у цих випадках: *verre* n. m – скло / *vert* adj. – зелений; *mer* n. f. – море / *mère* n. f. – мати; *foi* n. f. – віра / *fois* n. f. pl. – рази; *conte* n. m. – казка / *compte* n. m. – рахунок; *tour* n. m. – обхід / *tous* pronom – всі; *vache* n. f. – корова / *vache* n. f. – образливе слово; *nez* n. m. – ніс / *né* adj. – народжений; *banc* n. m. – лава / *blanc* adj. – білий; *voix* n. f. –голос / *voie* n. f. – шлях.

Отже, семантичні запозичення в мові передбачають передачу семантичного значення між двома мовами, що може бути втілено у трьох

основних типах: гомологах, аналогах та омофонах, і вони мають важливе значення для міжмовної комунікації та перекладу, а також для розвитку міжкультурного спілкування.

1.1.5 Синтаксичні та фразеологічні запозичення. Цей термін описує взаємозв'язки між лексемами та іншими словами в мові. Це форма морфемної заміни, яка часто вживається в мовних запозиченнях. Синтаксичні запозичення можуть включати різні граматичні відносини, такі як узгодження, залежність та порядок слів. Наприклад, французька мова має два типи синтаксичних запозичень:

- синтаксична інновація – це випадок, коли структура не повністю ідентифікована в мові-джерелі. Наприклад, у французькій мові фраза « *en train de* » може використовуватись як синтаксичне запозичення з англійської форми « *be + verb + ing* », яка описує дію, що відбувається в даний момент.
- синтаксичне запозичення вищої частоти – це випадок, коли форма відома та впізнавана в мові-джерелі. Тим не менш, вживання цього запозичення обмежене певними контекстами. Наприклад, у французькій мові слово « *week-end* » є синтаксичним запозиченням з англійської мови, що описує період вихідних днів у кінці тижня [20, с. 304–305].

Подібно до синтаксичних запозичень, фразеологічні запозичення також включають морфемну заміну, відому як запозичений переклад. Як підкреслюють Біла Є. С., Бондаренко Є. В. та Маслова С. Я., він має означати « метафору, образ ... як модель, так і запозичений переклад мають бути ідіоматичними, з глобальним змістом, який не можна вивести з додавання смислів його складових » [20, с. 305].

Деякі запозичені лексичні переклади несуть не лише основне значення, а й деякі його відтінки, які є розмовними. Їх можна розділити на три види:

1) лексичні ідіоми – це або називні відмінки, наприклад *душа моя* – *tu soul* (англ.) → *mon âme* (фр.), *до крайностей* – *to the extreme* (англ.) → *à*

l'extrême (Fr), *кіт в мішку – cat in a bag* (англ.) → *chat dans un sac* (фр.), або прислівники випадки, *як-то знову – again* (англ.) → *de nouveau* (фр.);

2) лексичні та синтагматичні ідіоми – вони засновані на дієслівній конструкції, наприклад: *бути у поганому настрої – to be in a bad mood* (англ.) → *être de mauvaise humeur* (фр.), або *платити за свої помилки – pay for mistakes* (англ.) → *payer pour ses erreurs* (фр.);

3) сталі вирази – це приклади кліше або приказок, а також прислів'їв, наприклад, *додавати олії у вогонь – add fuel to the fire* (англ.) → *jeter de l'huile sur le feu* (фр.), *бути в хорошому настрої – be cheerful* (англ.) → *être de bonne humeur* (фр.) [так само].

Отже, на основі розглянутих досліджень можна зробити висновок, що синтаксичні та фразеологічні запозичення є важливим елементом мовного розвитку та культурного обміну між різними народами та країнами. Вони забезпечують можливість перекладу та взаєморозуміння, а також розширюють лексичний запас мови. Дослідження в цій області важливо продовжувати, оскільки це дає можливість краще зрозуміти процеси мовної адаптації та взаємодії між різними мовами та культурами.

1.2 Історія виникнення запозичень

Зазначається, що елементи лексикону можуть демонструвати динамічність залежно від нових реалій життя. Зокрема, елементи лексикону можуть з'являтися, зникати та повертатися до вжитку залежно від суспільних, культурних та інших факторів. Французькі слова, які не відповідають потребам суспільства, виходять з ужитку, а інші з'являються або запозичуються для відповіді на нові потреби [13].

Ми можемо визначити, що зв'язки між країнами в економічній, політичній та культурній сферах спричиняють процес переходу деяких елементів мови з однієї мови до іншої, який називається запозиченням. Цей феномен існував завжди, включаючи греко-латинську давнину, можливо,

навіть задовго до шумерів та вавилонян. З початку свого існування, приблизно з XI століття, старофранцузька мова стала запозичувати слова з арабської, німецької, нідерландської, італійської та інших мов. Латинська мова також була запозичена з інших мов, особливо з грецької та італійських мов, якими розмовляли підкорені народи (осканська, умбрська, вулканська, лігурійська та ін.). У Галлії, яка була підкорена франками, галло-романська мова масово запозичила слова з французької мови, яку тоді називали « германською ». За свою історію французька мова запозичила тисячі слів з кількох інших мов, але також передала їх іншим мовам, з якими вона контактувала [24].

Запозичення іноземних слів відбувалося у різні часи та епохи. Згідно із сучасним дослідженням, 60000 слів повсякденної французької мови 8 600 мають іноземне походження (14,3%); якщо взяти тільки 35000 слів з повсякденного французької мови, то це число досягає 4 192 слів (12%); рідні мови цих 4 192 запозичень такі:

- англійська мова – 1053 слова (25%);
- італійська мова – 698 слів (16,6%);
- давньогерманська мова – 544 слова (13%);
- галло-романські діалекти – 481 слово (11,5%);
- арабська мова – 214 слів (5,1%);
- кельтські мови – 158 слів (3,8%);
- нідерландська мова – 151 слово (3,6%);
- німецька мову – 147 слів (3,5%);
- перський і санскрит – 109 слів (2,6%);
- америндські мови – 99 слів (2,4%);
- мови Азії – 86 слів (2%);
- афразійські мови – 56 слів (1,3%);
- слов'янські мови – 53 слова (1,2%);
- інші мови – 186 слів (4,5%). [1, с. 182]

Ми можемо відслідкувати, що більшість із згаданих країн є або сусідськими державами для Франції, або знаходяться не так далеко від неї. Італійська та англійська мови надали відповідно 850 та 700 запозичень. Зазвичай арабські терміни були запозичені для вжитку в сферах точних наук, італійські – у військовій галузі та мистецтві, а англіцизми були поширені в галузях політики, економіки, фінансів, права та спорту. Іноді це відбувалося через інші мови, такі як голландська, англійська та італійська, через які арабські терміни потрапляли до французької мови.

1.2.1 Англіцизми. До двадцятого століття англійські слова, які були запозичені з французької мови, ніколи не вживалися у великих кількостях. Протягом дев'яти століть відносин між англійською та французькою мовами були « близькими », тоді як обмін між цими двома мовами завжди був незбалансованим, на початку на користь французької, а в наші дні – на користь англійської. Між XI і XVIII століттями французька мова передала англійській мові тисячі слів, і можна сказати, що близько 60% англійської лексики має французьке або франко-латинське походження. Однак, цей процес змінився в середині XVIII століття, коли багато англійських слів утвердилося у французькій мові. З середини двадцятого століття ця тенденція значно прискорилося, цього разу зі Сполучених Штатів Америки [24].

Іншими словами, справжній внесок англійської мови в історію французької є досить новим. Вважається, що до XVII століття вплив англійської мови був незначним.

Розвиток технологій та домінування англо-американської мови в сучасній науці та техніці свідчать про значну перевагу англійської мови у світовому масштабі. Фактично, англійська мова є головною мовою сучасного світу, тобто мовою міжнародних комунікацій, які охоплюють комерційні, культурні, наукові, технологічні та дипломатичні (політичні) сфери.

Розглянемо декілька прикладів сучасних запозичень:

Job n. m. – робота; *week-end* n. m. – вихідні; *smartphone* n. m. – смартфон; *selfie* n. m. – селфі; *marketing* n. m. – маркетинг; *footing* n. m. –

біг; *camping* n. m. – кемпінг; *coaching* n. m. – консультування; *brunch* n. m. – бранч; *design* n. m. – дизайн; *show* n. m. – шоу; *budget* n. m. – бюджет; *best-of* n. m. – краще з найкращого; *team-building* n. m. – тимбілдінг; *buzz* n. m. – розголос; *teasing* n. m. – рекламний процес, спрямований на те, щоб викликати цікавість публіки за допомогою тизерів.; *cool* adj. – круто; *look* n. m. – вигляд; *deadline* n. m. – термін; *shopping* n. m. – шопінг.

Це лише деякі з прикладів запозичень, які стали невід'ємною частиною сучасної французької мови.

1.2.2 Італізми. Зігмунд Фройд одразу на початку своєї книги « Мова та несвідомість » наводить приклад із французької мови, де слово « *hystérie* » (гістерія) походить від грецького слова « *hystera* » (утроба) [22]. Це відображає одну з найважливіших рис мовного розвитку – запозичення слів з інших мов. З історії мови відомо багато прикладів того, як одна мова вплинула на іншу і при цьому поповнила її лексичний запас. У цьому відношенні італійська мова мала великий вплив на французьку мову у XV–XVI століттях. XVI століття ознаменувалося перевагою Італії майже в усіх сферах завдяки її економічному багатству, технологічному та науковому прогресу, її культурній перевазі тощо. Італійці протягом двох-трьох століть тримали верх у всьому середземноморському світі. Філії їхніх торговельних компаній поширилися від Північного до Чорного моря, від Піренейського півострова до Леванту [24].

У той же час Італія стала ареною суперництва між Франциском I (1494–1547) і Карлом V (1500–1558). З 1494 по 1559 роки були італійські війни, потім дипломатичні шлюби, найвідомішим з яких був шлюб Катерини Медічі (1519–1589) і Генріха II (1519–1559). У той час Катерина Медічі була регентом Франції протягом двадцяти років (1560–1580); вона пропагувала італійське мистецтво при французькому дворі. Французький двір, який складався з приблизно 10 000 осіб, був змінений, він став більше нагадувати італійський [там само].

В придворних салонах однаково багато говорили як французькою, так і італійською, багато з придворних були італійцями, які принесли італійський стиль в одязі, мистецтві, музиці та кулінарії. Культурний вплив Італії проявився у французькій мові через запозичення італійських слів. Тисячі італійських слів увійшли до французької мови, зокрема терміни, пов'язані з військовою справою (*canon* n. m. – канон, *alarme* n. f. – тривога, *escalade* n. f. – ескалація, *cartouche* n. f. – картридж, etc.), фінансами (*banqueroute* n. f. – банкрут, *crédit* n. m. – кредит, *trafic* n. m. – трафік, etc.), етикетом (*courtisan* n. m. – придворний, *disgrâce* n. f. – ганьба, *caresse* n. f. – пестоці, *escapade* n. f. – втеча, etc.), живописом (*coloris* n. m. – кольори, *profil* n. m. – профіль, *miniature* n. f. – мініатюра, etc.) та архітектурою (*belvédère* n. m. – бельведер (альтанка), *appartement* n. m. – квартира, *balcon* n. m. – балкон, *chapiteau* n. m. – намет, etc.). Всі сфери життя були змінені: архітектура, живопис, музика, танці, зброя, флот, судочинство, адміністративні установи, система в'язниць, фінансова індустрія (банки), торгівля, ремесла (*poterie* n. f. – кераміка, *pierres* n. f. pl. *précieuses* adj. – дорогоцінне каміння), одяг і предмети туалету, розваги, полювання, кінний спорт, наука та інше. Близько 8000 слів з італійської було запозичено у французьку мову, і лише 10% з них використовуються й досі [24].

1.2.3 Іспанізми та португалізми. Європейська іспанська мова надала французькій мові 419 слів, а американська іспанська мова – 42, усього 461 слово. Більшість з цих запозичень були зроблені у XVI–XVII століттях, коли Іспанія формувала свою імперію. Запозичення описують іспанські реалії та відкриття, пов'язані з Новим Світом, такі як *arabe* n. m. – араб, *arawak* n. m. – аравак (вид табаку), *aymara* n. m. – аймара (мовна сім'я), *caribe* n. m. – каріб (мовна сім'я), *chibcha* n. m. – чібчас (мовна сім'я), *maya* n. m. – майя (мовна сім'я), *quechua* n. m. – кечуа (мова), *tupi-guarani* n. m. – тупі-гуарані (мовна сім'я), *uto-aztèque* n. m. – уто-ацтек (мовна сім'я), тощо. Також можливо, що деякі слова могли пройти через арабську, перш ніж потрапити в іспанську, як, наприклад, *alcove* n. f. – альков (ниша у кімнаті), *alguazil* n. m. –

алгуазіл (ісп. поліцейський), *satin* n. m. – сатин. Наведемо ще приклади іспанізмів: *fiesta* n. f. (вечірка, свято); *hacienda* n. f. – велика садиба або ферма; *guitariste* n. – гітарист; *sieste* n. f. – обідня перерва; *adios* exclamation – прощавай; *empanadas* n. f. – випічка з начинкою; *olé* interjection – вигук підтримки; *burrito* n. m. – мексиканський рол зі згущеним м'ясом і овочами; *manana* n. f. – завтра; *chorizo* n. m. – гостра іспанська ковбаска; *matador* n. m. – борець із биками; *piñata* n. f. – пап'є-маше фігура, наповнена цукерками або іграшками; *cerveza* n. f. – пиво; *flamenco* n. m. – танець; *sombrero* n. m. – широкий капелюх [24].

Французька мова запозичила 117 слів з португальської, з них 108 – з європейської португальської мови, а 9 – з американської португальської мови. Ці запозичення були здійснені в XVI–XVII–XVIII століттях. Португальська мова відіграла важливу роль як посередник у передачі екзотичних («далеких») слів, оскільки деякі з цих слів насправді походять з гінді, малайської, тупі-гуарані, банту та інших мов [так само]. Тож розглянемо декілька прикладів:

Babouche n. f. – туфлі; *bidonville* n. m. – трущоби; *bistouri* n. m. – ножиці для хірургічних операцій; *embrouiller* verbe – заплутувати; *escalader* verbe – перейти; *farandole* n. f. – танок; *marmelade* n. f. – мармелад; *mosquée* n. f. – мечеть; *savoir-faire* n. m. – майстерність, вміння.

Узагальнюючи зазначене вище можемо зробити такі висновки: феномен запозичення існував завжди, включаючи греко-латинську давнину, слова можуть з'являтися, зникати і повертатися у вжиток відповідно до нових реалій життя. Зв'язки між країнами в економічній, політичній та культурній сферах спричиняють процес переходу деяких елементів мови з однієї мови до іншої, який називається запозиченням. Запозичення іноземних слів відбувалося у різні часи та епохи, а французька мова запозичила тисячі слів з кількох інших мов, але також передала їх іншим мовам, з якими вона контактувала. Англійська мова є однією з рідних мов для більшості іноземних слів у французькій мові. До XVIII століття англійська мова мала

незначний вплив на французьку, але з тих пір вона стала значною частиною французької лексики. Сучасні приклади запозичень з англійської мови у французькій мові демонструють цей вплив, який зумовлений розвитком технологій та домінуванням англо-американської мови в сучасній науці та техніці. Англіцизми стали невід'ємною частиною сучасної французької мови, яка використовується в комерційних, культурних, наукових, технологічних та дипломатичних (політичних) сферах.

Італійська мова мала великий вплив на французьку мову у XV–XVI століттях. Італійці в той час тримали верх у всьому середземноморському світі. Культурний вплив Італії проявився у французькій мові через запозичення тисяч італійських слів, зокрема у військових, фінансових, етикетних, живописних та архітектурних термінах. Італійський стиль проник до французької культури, зокрема в одязі, мистецтві, музиці та кулінарії.

Іспанські запозичення в основному описують реалії та відкриття, пов'язані з Новим Світом, і їх більшість була здійснена у XVI–XVII століттях. Португальські запозичення були здійснені в XVI–XVIII століттях і стосуються екзотичних слів, деякі з яких походять з гінді, малайської, тупі-гуарані, банту та інших мов. Загалом, французька мова запозичила 419 слів з іспанської та 117 слів з португальської мови.

Висновки до розділу 1

Запозичення – це екстралінгвальний процес поповнення словникового запасу різних мов, який може вводити нові лексичні, морфологічні, синтаксичні, семантичні, стилістичні, фонетичні та графічні елементи у ті чи інші мови. Виникнення нових запозичень у мові зумовлене стрімким розвитком людства у різних наукових сферах діяльності та появою нових реалій у житті через постійну інтеграцію народів за допомогою інтернету та соціальних мереж.

Процеси лексичного запозичення неоднакові в різні часові періоди, тому для їх вивчення необхідно враховувати особливості, що притаманні

кожному конкретному періоду, такі як джерела та шляхи запозичення, типи запозичених слів та їхню інтенсивність.

Запозичення можна поділити на дві групи: усні та письмові. Усні запозичення можуть бути менш стійкими у вживанні, тому що вони не мають чіткої форми і відповідного фонетичного оформлення, яке може відрізнитись у різних мовців через відсутність чітких правил вимови іноземних слів.

Запозичення можуть бути прямими або непрямими, що означає, що вони можуть переходити з мови до мови безпосередньо або за посередництвом третьої мови. Крім того, у цьому розділі розглядаються основні види запозичень, такі як ксенізми, переґринізми, кальки, семантичні, синтаксичні та фразеологічні запозичення.

РОЗДІЛ 2

ФОНЕТИЧНА АДАПТАЦІЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ

2.1 Історичні передумови виникнення запозичень і їхньої адаптації у французькій мові

З XVI ст. у французькій мові відбулися значні зміни, пов'язані зі збагаченням лексики за рахунок запозичень з різних мов. Це призвело до необхідності адаптації запозичень у французькій мові. Головною лінгвістичною тенденцією стала адаптація запозичень на рівні вимови та графічних знаків, використовуючи фонографічний принцип. Цей принцип полягає у відтворенні фонем мови-джерела мовою-реципієнтом та їхньому графічному запису за допомогою алфавітного письма відповідно до вимовних звуків [9, с. 19].

У наукових роботах сучасних лінгвістів зазначається, що є 4 види адаптації запозичень:

1) фонологічна або фонетична адаптація – це процес, метою якого є пристосувати іншомовні слова до наголосу та системи звуків французької мови.

2) графічна адаптація веде до регламентації орфографії запозичень відповідно до загальних правил французької мови.

3) морфологічна адаптація приводить до підпорядкування запозичень закономірностям граматичного складу і дозволяє їм правильно функціонувати в граматичній системі французької мови.

4) семантична адаптація надає можливість запозиченим словам пристосуватись до лексичної системи французької мови [9, с. 20; 8, с. 2]

Важливо відмітити, що французькі лінгвісти часто ототожнюють поняття фонографічна та фонетична адаптації і використовують два ідентичні терміни, а саме: адаптація (« adaptation ») і асиміляція (« assimilation ») [9, с. 19].

Для набуття нормативних ознак мови-реципієнта, слово, яке прийшло з чужої мови, повинно закріпитись у новій для себе мові, міцно увійти до її словникового складу. Слово проходить тривалий процес адаптації, який починається з фонетичної адаптації, а лише у певній мірі включає фонологічну адаптацію. Сучасні лінгвісти виділяють два способи звукового відтворення запозичених слів: фонетичне транскрибування, яке полягає в послідовному відтворенні фонічного рівня мови-джерела фонетичними засобами мови-реципієнта, та графічне відтворення - фонемна реалізація, що здійснюється з використанням графіки мови-реципієнта [так само].

Отже, фонетична асиміляція полягає у пристосуванні фонетичної форми запозиченого слова до звукової системи мови-реципієнта.

При контакті мов важлива фонографічна відповідність між мовою-джерелом та мовою-реципієнтом, яка залежить від фонетичної системи мови-джерела та системи графічних знаків. При запозиченні слів, крім адаптації фонетики та графіки, вони підпорядковуються морфологічній системі мови-реципієнта, включаючи позначення числа та роду, заміну суфіксів і закінчень, властивих мові, що запозичує. Лексична заміна, яка полягає в переході слова з однієї граматичної категорії до іншої, є одним з найбільш поширених морфологічних процесів, які відбуваються при запозиченні слів [9, с. 20].

Залишається відомим той факт, що система фонем і графем будь-якої мови є більш стабільною порівняно з лексичною системою, оскільки кількість фонем, які позначають відповідні графеми, є чітко визначеною. Фонеми не мають безпосереднього зв'язку зі значенням слів. Зміна значення слова в контексті не впливає на його вимову, і навпаки, фонетичні варіації слів байдужі до їхнього значення. Якщо мовці потребують нових слів, вони використовують вже готові фонетичні форми кореневих або словотвірних морфем, або надають нове значення старим словам, але не створюють нових звукових комбінацій або звуків. [так само]

Вважаємо за необхідне зазначити, що фонетична адаптація є необхідною для графічної адаптації запозичень у французькій мові. Це стосується як класичної французької мови, так і її регіональних варіантів, наприклад, в Квебеку, Бельгії або Швейцарії. Лінгвісти рекомендують користуватися правилами та поправками, розробленими Найвищою радою французької мови у 1990 році, які включають графічні, фонетичні та граматичні норми, щоб наблизити термін до фонетичних, граматичних та синтаксичних норм мови-реципієнта. Критерії адаптації іншомовних запозичень у французькій мові можуть включати синонімічність з французьким еквівалентом або збереження форми запозичення за винятком можливої адаптації до системи французької мови, а також заповнення лінгвістичних прогалів без заміни існуючих французьких термінів [14, с. 329].

Якщо запозичення не відповідають хоча б одному з наведених критеріїв, вони не підлягають адаптації. Це призводить до появи неологізмів, які характерні лише для певних соціолінгвістичних груп людей і можуть так само швидко зникнути, як з'явилися. Наприклад, запозичення, такі як *milk-bar* п. м. (бар із молочними коктейлями), *night-club* п. м. (нічний клуб) та *cold-cream* п. м. (крем для шкіри), стали популярними лише на певний період часу, але потім були замінені французькими еквівалентами, такими як *maîtrise de soi* п. м. замість *self control* п. м. (самоконтроль) (1883) та *avion nolisé* п. м. замість *charter* п. м. (чартерний літак) (1950). Тому, якщо відсутні передумови для адаптації іноземних запозичень до структури французької мови, то їх адаптованість вважається неможливою. Це обумовлено впливом лінгвістичної системи французької мови як мови-реципієнта, яка фактично є каталізатором фільтрації іншомовних термінів [14, с. 329; 106].

Відомо, що пристосування запозичених слів до фонетичних особливостей іншомовної мови є складним і тривалим процесом формальної адаптації цих слів до нового мовного середовища. Специфіка апропріації

запозичених слів залежить від історичного контексту, особливостей мовних систем іншого народу, його культури, традицій, способу входження до мови-реципієнта та інших факторів. Наприклад, фонетичне оформлення запозичених слів може залежити від відносин між народами, їх контактів з іншими мовами, близькості або віддаленості мовних систем, способу запозичення, подальшої словотвірної активності та шляху, яким відбувається запозичення [11, с. 26].

Згідно з сучасними дослідженнями, можна виділити дві основні тенденції звукової адаптації англіцизмів у французькій мові. Перша полягає в тому, що люди намагаються вимовляти англійські слова відповідно до фонетичних правил англійської мови, навіть якщо не розуміють її повністю. Наприклад, слово « *discount* » н. т. (знижка) може бути вимовлене як [diskaunt]. Друга тенденція полягає в тому, що англійські слова вимовляються у французькій мові згідно з традиційними фонологічними правилами французької мови, іноді так, ніби вони є французькими словами. Наприклад, теж саме слово « *discount* » може бути вимовлене як [diskunt] [30, с. 33; 82].

Існують запозичення, які важко адаптувати та які не є продуктивними для утворення дериватів, тому вони не можуть бути успішно введені у мову-реципієнта. Ці фактори є блокуючими для запозичення та адаптації іноземних слів у мові-реципієнті. Проте, це позитивний чинник у збереженні системної цілісності мови, про що говорять французькі лінгвісти. Таким чином, мовні нормативи визначають процеси прийнятності та неприйнятності запозичених термінів [14, с. 329].

Запозичення, які використовуються в мові, можуть бути франкізовані за допомогою змін у їх вимові. Це пов'язано з тим, що фонеми можуть відрізнятися від однієї мови до іншої. Наприклад, акцентуація у словах, яка є дуже помітна у мовах, таких як англійська, італійська та іспанська, стає менш помітною, коли ці слова вимовляються згідно правил французької орфоепічної норми. Крім того, у французькій мові зникає відмінність між

довгими та короткими голосними, яка є присутньою у деяких інших мовах. Тому, наприклад, слово *lied* n. m. (пісня), яке вимовляється з довгим звуком у німецькій мові, може мати короткий звук у французькій мові. Крім того, якщо фонема невідома, вона може бути замінена найближчою фонемою. Це може статися, наприклад, з англійськими словами із закінченням «-ing», які найчастіше вимовляються з відповідним французьким звуком, а не з англійським звуком. Також, у французькій мові часто використовуються відповідні фонemi для написання слів, щоб вони були більш схожі на французьку мову. Наприклад, слово *shampoing* n. m. (шампунь) вимовляється у французькій мові так, що його вимова відповідає написанню, а не англійській вимові. Також варто зазначити, що слово *tagliatelle* n. f. (тальятелле) в італійській мові вимовляється зі звуком [ta.lja.tel], але у французькій мові зазвичай вимовляється зі звуком [g] [91; 95].

Запозичення на французький лад, коли англійське слово «*web*» перетворюється на «*ouèbe*» [wɛb] у французькій класичній мові, порушує нормативні правила французької мови і не приймається як лінгвістами, так і звичайними користувачами. Оскільки відсутній точний відповідник терміна у французькій мові, а слова, що семантично найбільш близькі, не можуть замінити термін «*web*», його вживання є цілком мотивованим і закономірним у французькій мові, а також у інших мовах. Запозичення «*web*» – спонукає до створення нових словосполучень у французькій лексиці, таких як «*webmestre*» n. – веб-майстер, «*page web*» n. f. – вебсторінка, «*site web*» n. m. – вебсайт [14, с. 330; 45].

Сучасний науковець Томічкова пропонує 8 різних принципів адаптації англіцизмів у французькій мові:

1) фонологічне наближення: замінюємо іншомовні фонemi за найближчими фонемами у французькій мові: це випадок англійської лексеми *side-car* n. m. – коляска для мотоциклу, якщо вона вимовляється [sajdkar] – англійський дифтонг [aɪ] і довгий голосний [ɑ:] замінюються найближчими французькими фонемами та французька фонема [r] вимовляється.

2) орфографічна вимова: до написання запозиченого слова застосовуються фонетичні правила мови перекладу. Наприклад, від англійського слова *round* п. м. (раунд), ми можемо отримати [rund] замість англійського [raʊnd].

3) оригінальна вимова: запозичені слова вимовляються з оригінальною вимовою, що призводить до лінгвістичного перемикання коду (*connu sous le terme anglais comme code-switching*), оскільки ми використовуємо елементи обох мов в одному висловлюванні чи уривку. Оригінальну вимову можна часто зауважити, наприклад, в цитатах або в мові молодих людей.

4) аналогія з мовою-донором: ми проводимо фонетичну аналогію з мовою оригіналу, але ця аналогія часто буває помилковою: таким чином слово *cottage* п. м. (котедж) можна вимовляти [kɔtejdʒ] французькою, оскільки англіцизм закінчується на *-age*, що можна розпізнати як англійське слово *age* п. м. (вік), яке англійською мовою вимовляється [eidʒ].

5) аналогія з мовою-реципієнта: згідно з цим принципом, вимова іноземних слів адаптується згідно з орфоепічних норм мови-реципієнта або словами іншомовного походження, якщо вони вже повністю інтегровані. Якщо запозичене слово має спільні елементи з рідним словом мови-реципієнта, воно може бути вимовлене під впливом цього домашнього слова. Таким чином, французи можуть вимовляти *design* (дизайн) [dezɛ̃], якщо вони проводять аналогію з <-gn->, як у французьких словах *vigne* (лоза) або *châtaigne* (каштан), навіть якщо кінцевий <e> відсутній.

6) вимова під впливом третьої мови: на вимову можуть впливати фонологічні правила третьої мови через те, що слово було запозичене через цю третю мову або за аналогією з цією мовою.

7) вимови під впливом загальних правил: під цим типом ми розуміємо всі адаптації слів, які створені відповідно до систематичних структур, що існують у мовах.

8) вимова без явної мотивації: цей принцип стосується всіх слів, походження яких ми не знаємо [30, с. 34–35; 71; 104].

Тож фонетична асиміляція полягає у пристосуванні фонетичної форми запозиченого слова до звукової системи мови-реципієнта. Процес адаптації запозичених слів до фонетичних особливостей нової мови є складним та тривалим і залежить від історичного контексту та особливостей мовного середовища.

2.2 Асиміляція фонем

Факт заміни фонемі іншою, близькою до неї, у запозиченій мові є показником інтеграції. Це виправдовується відсутністю у французькій мові певних фонетичних особливостей, передбачених англійською системою. Для більшої точності фонетична адаптація в цьому випадку полягає або в заміні англійських звуків іншими, ближчими та легшими для вимови французькою, або у збереженні вимови, наданої вихідною мовою.

На початковій стадії запозичення, фонетична структура підпорядковується нормам мови-реципієнта шляхом її фонетичної заміни. Цей процес називається фонетичною субституцією, і він здійснюється шляхом передачі за допомогою існуючої фонетичної системи. Фонетична субституція може бути різних видів: звукова конвергенція (регулярна заміна декількох іншомовних звуків однією звуковою одиницею мови-реципієнта), звукова дивергенція (передача однієї іншомовної звукової одиниці кількома існуючими), та проста субституція (одна звукова одиниця мови-донора відповідає одній звуковій одиниці мови-реципієнта) [11, с. 27].

З огляду на те, як мови взаємодіють між собою, можна виділити різні типи запозичень. Один з таких типів – це слова, які передаються від мови-донора до мови-реципієнта зі збереженням структурної форми, але заміною окремих звуків на відповідні звуки мови-реципієнта. Наприклад, у французькій мові є запозичення з англійської мови, такі як *leader* n. m. (лідер) – [lidœv], *speaker* n. m. (спікер) – [spikœv], *peacemaker* n. m. (миротворець) – [pismakœv], *reader* n. m. (читач) – [vidœv], *jean* n. m. (джинса) – [zin], *tweed* n.

m. (твід (вовняна тканина)) – [tvid], *club* n. m. (клуб) – [klœb], *trust* n. m. (довіра) – [tvœs], *flirt* n. m. (флірт) – [flœv], *clown* n. (клоун) – [klun]. У цих випадках слова зберігають свою зовнішню форму, але змінюються звуки, щоб вони відповідали фонетиці французької мови. Другий тип запозичень – це слова, які зазнали змін у фонемному складі та структурі при їх передачі з англійської мови в французьку. Наприклад, слово *football* n. m. (футбол) було запозичене з англійської мови, але в французькій мові стало *foot* n. m. , або слово *weekend* n. m. (вихідний), яке у французькій стало *week-end* n. m. [11, с. 27; 101].

Важливо зазначити про те, що у французькій мові існує відповідність між звуками (фонемами) та літерами (графемами), які вживаються для їх позначення на письмі. Існують різні типи графем, які можуть фіксувати відповідну кількість фонем: монограми (одна літера = фонема), диграми (дві літери = фонема), триграми (три літери = фонема), тетраграми (чотири літери = фонема), пентаграми (п'ять літер = фонема). Фонем та графем можуть встановлювати взаємно-однозначне відношення, наприклад, графема *d* відповідає звуку [d]. Однак, звуки можуть фіксуватися на письмі різними способами, що може бути пов'язано з різними графемами, наприклад, звук [o] може бути записаний як *o*, *au*, *eau*, *ô* у сучасній французькій мові [9, с. 21].

Графічна система мови – це складна система, яка включає в себе різноманітні компоненти, такі як звукова, граматична та лексична структури мови. Французька мова має свої особливості у складі графем та фонем, які дозволяють письмово відображати звукову структуру мови. Важливо пам'ятати, що певні літери можуть бути невимовними, а графема може відповідати не тільки одній фонемі, але і комбінації фонем. Вивчення графічної системи мови дозволяє краще зрозуміти особливості звукової структури [так само].

Фонограми – це складова частина графічної системи французької мови. Якщо ми розглядаємо окремі графем, то варто пам'ятати, що деякі літери можуть бути невимовними. У наукових працях також зазначається, що

графема може відповідати одній фонемі або комбінації фонем, а також може фіксувати нульовий звук або нелітерний знак. Таким чином, графема є мінімальним змісторозрізнявальним знаком писемної мови, яка має фіксований набір конструктивних елементів (графів), які частково співвідносяться з фонемами [так само].

При запозиченні слів із англійської мови, ми стикаємось із проблемою, що у мові-донорі фонологічна система складається із 12 монофтонгів, а вони переходять у мову-реципієнт (французьку), у якій звукова система має 7 монофтонгів. Різке скорочення кількості фонем у французькій мові пояснюється насамперед тим, що ця мова не здатна виражати фонологічну довжину. Через це довгі голосні зливаються з найближчими короткими голосними. Центральні голосні [ə], [z:], [ʌ] також зазнають значного злиття. Тому можемо зробити висновки, що фонологічне наближення монофтонгів є досить інтенсивним у французькій мові [21, с. 407].

Способи наближення дифтонгу із мови-джерела до мови-реципієнта можна узагальнити за допомогою такої шкали оптимальності:

- ми можемо підібрати відповідний дифтонг, якщо він існує у мові-реципієнт;
- якщо такої можливості немає, то ми можемо використати послідовність двох вокоїдних артикуляцій (наприклад напівголосних звуків [w], [j]) якщо це буде фонотактично прийнятним;
- якщо два попередні варіанти нам не підходять, то ми просто замінюємо наш дифтонг на монофтонг. Французька мова, яка не має дифтонгів, зазвичай використовує 2 та 3 способи [так само].

Англійські слова, запозичені у французьку мову, зберігають свою орфографію, але у коренях слів спостерігаються фонетичні зміни, що призводять до появи додаткових звукових еквівалентів, зумовлених різницею між фонетичними системами французької та англійської мов. Наприклад, з'явилися не тільки фонетичні еквіваленти монограми /a/ (наприклад, у словах « *caméra* » п. f.– камера, « *magazine* » п. m. – журнал, « *flash-back* » п.

m. in. – спогад – /a/ та у словах « *jazz* » n. m. – джаз, « *jazzman* » n. m. – виконавець джазової композиції – /α/), а й додаткові звукові еквіваленти (/ε/ у словах « *remake* » n. m. – ремейк, « *space opera* » n. m. – космічна опера (жанр), « *fading* » n. m. – згасання; /o/ у словах « *music-hall* » n. m. – мюзік-хол (музичний жанр), « *negro-spiritual* » n. m. – спірічуел (духовні пісні афроамериканців-протестантів), « *talk over* » verbe – обговорювати; /ɔ/ у словах « *all-over* » n. m. in. – повний, по всьому, « *cake-walk* » n. m. – дуже легке завдання, « *walkman* » n. m. – торгівельна марка портативних навушників; /œ/ у слові « *serial* » n. m. – серіал або вид злочинців). Монограма також сприяє появі англійських фонетичних еквівалентів у французькій мові, наприклад, /aj/ у словах « *live* » verbe – жити, « *prime time* » n. m. – прайм-тайм (час найактивнішого перегляду телебачення та прослуховування радіо протягом доби), « *ragtime* » n. m. – регтайм (муз. жанр), « *digest* » n. m. – компіляція (короткий виклад матеріалу чи інформації) та /œ/ у словах « *girl* » n. f. – дівчина, « *taxi-girl* » n. f. – водійка у таксі, « *covergirl* » n. f. – дівчина з обкладинки [11, с. 27; 107].

У деяких сталих буквособ'єднаннях, або диграмах, розширилась парадигма основних звукових еквівалентів і частково збереглась англійська вимова: « am » – /ã / – vamp – /am/ (« camp » n. m. – табір, « jam-session » n. f. – джем-сейшн (муз. імпровізація)), – /ɛm/ (« sampling » n. m. – вибірка, « sample » n. m. – зразок). Значно поповнилися парадигми основних і додаткових звукових відповідників існуючих та запозичених гетерогенних приголосних диграм: «ch» – /tʃ/ (« *Charleston* » n. m. – Чарльстон, « *sketch* » n. m. – ескіз, « *sketching* » n. m. – замальовка.); – /tʃ/ (« *chill out* » verbe – розслабитись, « *preaching* » n. m. – проповідування, « *dialogue-coach* » n. m. – людина яка ставить правильну вимову), – /k/ (« *techno* » n. f. in. – техно (муз. жанр), « *new school* » n. f. – нова школа (вид репу), « *psycho-killer* » n. m. – вбивця псих). Натомість деякі приголосні диграми набули переважно спрощеної вимови основного звукового відповідника: «bb» – /b/ (« *hobby* » n. m. – хобі, « *bubble gum music* » n. f. – бабблгам-поп (різновид поп-року)). У

парадигму триграм були додані англійські трибуквені комплекси, зокрема *igh* (/aj/) - « *copyright* » n. m. – копірайт, « *sunlight* » n. m. – сонячне сяйво, « *night-club* » n. m. – нічний клуб, та *iew* (/ju/) - « *interview* » n. f. – інтерв'ю, « *preview* » n. f. – попередній перегляд. У складних лексемах « *action painting* » n. m. – бойовий живопис, « *blue ridge* » n. m. – голубий хребет (гори), « *mountain music* » n. f. – пісня, що поєднує жанри південний рок і блуграсс та « *smokey mountain* » n. f. – Смокі Маунтін (гора), буквосполучення *ain* не є триграмою в англійській мові, але має фонетичні еквіваленти /ei/, /n/ та /i/, /n/. Це свідчить про інтерференцію, яка виникла через омографію між французьким *ain* (/ɛ/) та англійським буквосполученням *ain* [11, с. 27; 108].

Згідно з описом фонетичних змін, запропонованим французьким лінгвістом Мішелем Пере на прикладі французького іменника « *amande* » n. f. (мигдаль) (від народної лат. « *amandula* »), дві фонем [a] з трьох вищезазначених в іменнику зазнали фонетичних змін: друга була назалізована під впливом сонорного приголосного *n*, а кінцева фонема, що знаходилась у слабкій позиції, була послаблена. Автори статті не підтримують пояснення науковця щодо видозміни латинської кінцевої фонем, оскільки розглядають її як флексію латинського варіанту, яка у французькій мові перетворилась на нульову фонему відповідно до правил морфологічної системи французької мови. Проте з іншого боку, автори статті припускають, що в процесі формування французької мови протягом століть саме морфологічні зміни відбулися під впливом фонетичних. Це доводить той факт, що формальні рівні мови, а саме: фонетичний, графічний і морфологічний, не можуть функціонувати в мові відокремлено один від одного. Тому у своїх дослідженнях лінгвісти часто вдаються до комбінації мовних рівнів [9, с. 21].

Далі ми розкриємо випадок, коли деякі англіцизми зазнали такої адаптації: лексика « *mail* » n. m. , яка позначає повідомлення, передане електронною поштою, і використовується як синонім « *e-mail* » n. m., може бути вимовлена двома різними способами, це залежить від бажання мовця

зберегти англійську вимову [tɛɪl] або говорити на французький манер [tɛl]; навіть якщо представлене в ньому написання, «/mail/», є загальним і відповідає французькій фонологічній системі. Що стосується форми англійської мови, то існує вимова дифтонга [ɛj] з певною довжиною голосного. Але, щодо французької форми, у розмові ми знаходимо вилучення напівприголосного [j], оскільки у французькій мові послідовність голосних/напівприголосних не є дифтонгами. У цьому випадку дивовижним є те, що англійська лексема, яка входить у французьку систему, випускає звук, щоб полегшити вимову і гармонійно вписуватись у французьку фонетику [29, с. 202; 90].

Інший приклад цього аспекту стосується слова « *bug* » (англійська форма) та його французького варіанту « *bogue* » н. м. . Обидві форми мають одне значення – «дефект програмного забезпечення, що спричиняє аномалії роботи» і вимовляються відповідно як [bœg] і [bɔg]. Виявлено, що вимова та правопис цього запозичення в мові оригіналу зберігаються як такі в мові-реципієнті. Проте, у фонетичній системі французької мови звук [œ] позначається графічною одиницею /eu/ як у слові реуг. Ця відмінність стосується вимови французької форми, яка наближає голосний (u) до звуку [œ]. Таким чином, можна сказати, що цей звук відповідає фонетичній властивості французької мови [29, с. 202; 49].

Кожна мовна система має свої власні фонетичні властивості, тому англіцизм « *software* » н. м. – програмне забезпечення (вимовляється як [sɔ:ftwɛv] англійською мовою) може мати дві вимови у французькій мові: [sɔ:ftwɛv] або [sɔ: ftwɛv]. Навіть якщо це слово графічно відповідає системі мови, яка його приймає, його вимова в цій мові залишається предметом вибору для носіїв французької мови між збереженням оригінальної артикуляції чи франкізацією цієї звукової форми, як воно транскрибується [29, с. 203; 56].

Ми можемо відслідкувати, що у англійських запозиченнях відбуваються фонографічні трансформації з морфо-фонетичною адаптацією: суфікс « *-er* » , де кінцевий r не має звукового відповідника за нормами

британської вимови, зазнав інтерференції суфікс « -eur » французької мови (« *peacemaker* » n. m. – миротворець, « *reader* » n. m. – читач). Це сприяло закріпленню фонемі /œ/ за монограмою e, а також, у кореневій частині англіцизмів даної категорії спостерігається зсув у бік графіки: ea – /i/ (« *leader* » n. m. – лідер, « *speaker* » n. m. – спікер) [11, с. 28].

Також продемонстровано для аналізу два англіцизми: « *hardware* » n. m. (обладнання) – [aɪdwɛɪ] та « *hacker* » n. m. (хакер) – [aɪkɛɪ], щоб пояснити фонетичну адаптацію. Фонема /h/ загалом не відповідає жодному французькому звуку, за винятком деяких вставних слів, таких як « ha, ha, ha ! ». У германських мовах ця буква позначає звук дихання, який створюється голосовим фрикативом повітря, що видихається. Проте в англійській фонетичній системі ці два терміни вимовляються відповідно: [ha:ɪdwɛɪ] і [haɪkɛɪ]. Фонетична транскрипція цих слів показує бажання їх асиміляції в рідній мові через елокуцію написання /h/, у якому він приймає значення придихального [h] і, таким чином, відповідає французькій вимові [29, с. 203; 47; 89].

У світі мови дуже часто зустрічається подвійна вимова слів. Одна з них « французифікована », а інша відповідає оригінальній фонетиці або має тенденцію поважати її. Хоча слово « *pull-over* » n. m. – пуловер (вид одягу) може бути вимовлено як [pyʊlɔvɛɪ] у французькому стилі та як [pyʊlɔvœɪ] – більш наближено до оригіналу, не можна стверджувати, що одна форма є більш французькою за іншу. Ці дві звукові форми слів транслюють диференціацію рівня мовної культури [30, с. 33; 59].

Подібність можна помітити й у словах « *container* » n. m. – контейнер – де можлива вимова [nɛɪ] або [nœɪ], та « *bulldozer* » n. m. – бульдозер – де можливі варіанти вимови [byldɔzɛɪ] або [byldɔzœɪ]. Кінцевий er у слові « *bulldozer* » має тенденцію вимовлятися як [œɪ]. Це пояснюється тим, що англійський суфікс *er* відповідає французькому суфіксу *eur*. Отже, стандартизаційні рішення, які узагальнили форми, змодельовані в *eur*, як, наприклад, в словах « *beater* » → « *batteur* » n. m. – міксер та « *hydrocraker* »

→ « *hydrocraquer* » n. m. – гідрокаталізатор у словнику нафтової галузі [30, с. 33; 76; 83].

Заміна однорідних і синонімічних частин слова, що вносять зміну в значення кореня (формант) та суфіксів (-ism > -isme; -ist > -iste; -er > -(t)eur/ -aire / -euse / -trice; -ess > -esse, -et > -ette; -y > -ie; -ous > -eux; -ic/ -al > -ique; -lith > -lithe; -ive > -if), а також введення нових дієслівних суфіксів, призвело до збільшення фонемної асиметрії. Це може бути викликано появою фіналу « -e » у деяких словах (наприклад, *celliste* n. m. – віолончеліст, *diariste* n. m. – автор інтимного журналу, *starlette* n. f. – акторка, яка тільки набирає популярність, *psychédélique* adj. – психодилічний, *rhapsodique* adj. – рапсодійний) або фонетичними змінами у початковій частині слова (gg – /g/ у слові *taggueur / taguer* n. m. – людина, яка відстежує, малює мітки; ll – /l/ у слові *celliste* n. m. – віолончеліст, *illustrative* adj. – ілюстративний) [11, с. 28; 36; 86].

Оформлення дієслів та поява в них суфікса « -er » з фінальною -r закріпило не тільки фонему /e/ за монограмою e, а й спричинило інші фонетичні та орфографічні зміни в ініціальной частині: появу звукового відповідника /juv/ у запозиченої триграмі *iew* в *interviewer* – проводити інтерв'ю (< англ. *to interview*) – трансформація, що сталася саме на французькому ґрунті; в інших випадках фонетичні зміни супроводжувалися графічними трансформаціями: англ. *to program* > фр. *programmer* – програмувати, англ. *to zap* > фр. *zapper* – покінчити з чимось або кимось [11, с. 28; 54; 60].

Висновки до розділу 2

Від XVI століття французька мова зазнала значних змін, пов'язаних зі збагаченням лексики за рахунок запозичень з інших мов. Головною лінгвістичною тенденцією стала адаптація запозичень на рівні вимови та графічних знаків. Існує чотири види адаптації запозичень: фонологічна, графічна, морфологічна та семантична. Для набуття нормативних ознак

мови-реципієнта, слово, яке прийшло з чужої мови, повинно пройти тривалий процес адаптації, який починається з фонетичної адаптації. Слово може звучати в мові-реципієнта відповідно до фонетичного рівня мови-джерела або мати фонемну реалізацію.

Фонеми не мають безпосереднього зв'язку зі значенням слів, тому зміна значення слів не впливає на їхню вимову, а фонетичні варіації слів байдужі до їхнього значення. Для адаптації запозичень у французькій мові, лінгвісти рекомендують користуватися правилами та поправками, що включають графічні, фонетичні та граматичні норми, щоб наблизити термін до фонетичних, граматичних та синтаксичних норм мови-реципієнта. Критерії адаптації іншомовних запозичень у французькій мові можуть включати синонімічність з французьким еквівалентом, заповнення лінгвістичних прогалів без заміни існуючих французьких термінів або адаптацію до системи французької мови. Якщо запозичення не відповідають хоча б одному з цих критеріїв, вони не підлягають адаптації, що може призводити до появи неологізмів, які характерні лише для певних соціолінгвістичних груп людей і можуть так само швидко зникнути, як з'явилися.

Фонетичне оформлення запозичених слів залежить від різних факторів, таких як історичний контекст, особливості мовних систем та інші. В деяких випадках англійські слова вимовляються відповідно до фонетичних правил англійської мови, в інших – згідно з традиційними фонологічними правилами мови-реципієнта. Не всі запозичення є продуктивними для утворення дериватів, що є блокуючим фактором для їх адаптації у мові-реципієнта. Проте, це позитивний чинник у збереженні системної цілісності мови. Запозичення, які використовуються в мові, можуть бути франкізовані за допомогою змін у їх вимові, що пов'язано з різницею у фонемах між різними мовами.

Запозичення англійських слів у французьку мову може порушувати нормативні правила мови, але таке вживання є цілком мотивованим і закономірним у французькій мові, а також у інших мовах. Також існує 8

різних принципів адаптації англіцизмів у французькій мові, включаючи фонологічне наближення, орфографічну вимову, оригінальну вимову та аналогію з мовою-донором.

За допомогою фонетичної субституції, звуки з іншомовної мови замінюються ближчими та легшими для вимови французькими звуками, або зберігаються вимовою, наданою вихідною мовою. Фонетична субституція може бути здійснена різними способами, такими як звукова конвергенція, звукова дивергенція та проста субституція. Також досліджується відповідність між фонемами та графемами у французькій мові. Стверджується, що факт заміни фонемі іншою, близькою до неї, є показником інтеграції запозиченої мови.

Запозичення слів з англійської мови в французьку призводить до фонологічного наближення монофтонгів. Для наближення дифтонгів із мови-джерела до мови-реципієнта існують різні способи, зокрема заміна дифтонгу на монофтонг. При запозиченні слів з французької мови в англійську спостерігаються фонетичні зміни, що призводять до появи додаткових звукових еквівалентів.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Мова постійно еволюціонує, змінюється та адаптується до нових реалій життя. Запозичення є однією з головних причин змін мови та переходу слів з однієї мови до іншої. Французька мова має багату історію запозичень з різних мов, зокрема з англійської та італійської.

Англійська мова вплинула на французьку значно після XVIII століття і стала невід'ємною частиною сучасної французької лексики. Італійська мова також мала значний вплив на французьку мову у XV–XVI століттях. Іспанські та португальські мови також внесли свій вклад у французьку мову через запозичення слів.

Запозичення – це процес введення нових елементів у словниковий запас різних мов. Розвиток науки та технологій та інтеграція народів через соціальні мережі та Інтернет призвело до зростання кількості нових запозичень у мові. Дослідження процесів лексичного запозичення вимагає урахування особливостей кожного конкретного періоду.

Запозичення може бути усним або письмовим, причому письмові запозичення є стійкішими у вживанні. Також запозичення можуть бути прямими або непрямими і різних типів, таких як ксенізми, перегренізми, кальки, семантичні, синтаксичні та фразеологічні запозичення.

Розглянуто явище адаптації запозичень у французькій мові, що включає фонетичну, графічну, морфологічну та семантичну адаптації. Фонетична адаптація стосується пристосування звуків та наголосу іншомовних слів до французької мови. Графічна адаптація відноситься до орфографії запозичень, а морфологічна адаптація – до їх граматичної підпорядкованості. Семантична адаптація дозволяє запозиченим словам пристосуватись до лексичної системи французької мови.

Також згадується про фонетичну асиміляцію, яка полягає у пристосуванні фонетичної форми запозиченого слова до системи звуків нової мови.

З'ясовано, що процес адаптації запозичень може займати тривалий час та залежати від історичного контексту та особливостей мовного середовища. Запозичення можуть бути франкізовані за допомогою змін у їх вимові, щоб відповідати системі французької мови. У французькій мові зникає відмінність між довгими та короткими голосними, що є однією з особливостей її фонетичної системи.

Запозичення, які використовуються в мові, можуть бути франкізовані за допомогою змін у їх вимові, оскільки фонемі можуть відрізнитися від однієї мови до іншої.

Існують дві основні тенденції звукової адаптації англіцизмів у французькій мові: перша полягає в тому, що люди намагаються вимовляти англійські слова відповідно до фонетичних правил англійської мови; друга тенденція полягає в тому, що англійські слова вимовляються у французькій мові згідно з традиційними фонологічними правилами французької мови.

У французькій мові зникає відмінність між довгими та короткими голосними, яка є притаманною для англійської мови. Якщо фонема невідома, вона може бути замінена найближчою фонемою.

Також варто згадати про основні ідеї кожного принципу, які описують різні способи адаптації, такі як фонологічне наближення, орфографічну вимову, оригінальну вимову, аналогію з мовою-донором та мовою-реципієнтом, а також вимову під впливом третьої мови.

Заміна фонемі іншою, близькою до неї, у запозиченій мові є показником інтеграції, оскільки це виправдовується відсутністю у приймаючій мові певних фонетичних особливостей, передбачених мовою-джерелом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білас, А., Тісевич, Х. (2018). Особливості запозичень у французькій мові. *Молодий вчений*, 10 (62), 181–184.
2. Білецька, І. О., Лаухіна, І. С., Паладьєва, А. Ф. (2022). Утворення французьких авторських неологізмів шляхом структурних змін мовних запозичень (на матеріалі романів Сан-Антоніо). *Закарпатські філологічні студії*, 24, 118–122.
3. Верховенцева, О. М., Мельник, Є. Ю. (2017). Місце та роль запозичень з англійської мови у сучасній французькій мові. *Україна і світ: перспективи та стратегії розвитку: електронний збірник наукових праць*, с. 39–47. Взято з http://imv.nau.edu.ua/images/stories/201712/ukrisvit_0217.pdf
4. Вінічук, Л. С. (2010). *Особливості вживання іномовних запозичень у сучасній французькій мові*, Матеріали доповідей звітної-наукової конференції викладачів університету: Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип Університету. Київ: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова.
5. Драбенко, А. Р. (2020). *Лексико-граматичні та функціональні особливості міжмовної інтерференції (на матеріалі турецьких запозичень в перській мові)*. (Маг. роб. з філології). Київський національний лінгвістичний університет, Київ.
6. Дюндик, О. (2015). Етранжизми в сучасній українській мові. *Лексикографічний бюлетень: Збірник наукових праць Інституту української мови НАН України*, 24, 99–105.
7. Кобринець, О. С., Савицька, Л. В., Безугла, І. В. (2021). Французькі запозичення в турецькій мові. *Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки*, 1, 96–103.

8. Кречотень, О. В. (2015). *Різновиди англійських запозичень у французькій мові та способи адаптації запозиченої лексики*. Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії: збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький: Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди.
9. Кромбет, О. В. (2012). Види адаптації лексичних запозичень у романському мовознавстві. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. Серія: Філологічні науки, 104 (2), 18–22.
10. Олєфір, Г. І., Дейнеко, І. А., Дейнеко, І. В. (2018). Англїцизми у сучасній французькій мові: Мода чи вимога часу? *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики*, 33, 218–230.
11. Побережник, О. (2017). *Фонографічна адаптація англїцизмів у французькій мові (на матеріалі культурологічної лексики)*, Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: Проблеми та стратегії”. Кропивницький: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка.
12. Подворна, Л. А., Кондратенко, М. В. (2015). Англїйські запозичення у французькій мові, їх характер та класифікація. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*, 1, 413–421.
13. Рабош, Г. (2011). Запозичення з різних мов у французькій мові. *Вісник Львівського університету*. Серія “Міжнародні відносини”, 28, 294–304.
14. Рабош, Г. (2017). Адаптація як одна з передумов іншомовних запозичень. *Вісник Львівського університету*. Серія “Міжнародні відносини”, 42, 327–334.
15. Рубан, В. О. (2009). З історії лексичних запозичень у французькій мові. *Науковий вісник Чернівецького університету*, 484, 34–38.

16. Рубан, В. О. (2012). *Англомовні запозичення у сучасному французькому медіа-дискурсі: Структурно-типологічний та функціонально-прагматичний аспекти*. (Дис. канд. філол. наук). Київський національний лінгвістичний університет, Київ.
17. Сташкевич, І. А., Анумедем, Л. (2018). *Лексичні запозичення з французької мови у різних сферах використання*, Матеріали XLVII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ. Вінниця: ВНТУ.
18. Фоміна, О. С. (2022). *Питомі словоформи з англомовним компонентом -ing у сучасній французькій мові*, Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти “Актуальні проблеми перекладознавства, текстології і дискурсології”. Запоріжжя: Національний університет “Запорізька політехніка”.
19. Ходак, О. (2014). Причини лінгвістичних запозичень. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*, 5, 185–188.
20. Bila, I. S., Bondarenko, I. V., Maslova, S. Y. (2020). Linguistic Essence of the Process of Borrowing: French and English Language in Contact. *Arab World English Journal (AWEJ): Special Issue on the English Language in Ukrainian Context*, 294–306.
21. Duběda, T. (2016). *L'invasivité phonologique dans le traitement des anglicismes: une étude quantitative de trois langues*, Actes de la conférence conjointe JEP-TALN-RECITAL 2016. Paris: Inalco.
- 22.. Arrivé, M. (2005). *Langage et Psychanalyse, Linguistique et Inconscient: Freud, Saussure, Pichon, Lacan* (1 vol.). Paris: Presses Universitaires de France.
23. Karaağaç, N. D. (2009). Sur l'innovation lexicale et l'intégration phonétique et sémantique de quelques emprunts lexicaux en français et en turc. *Synergies Turquie*, 2, 147–158.

24. Leclerc, J. (2023). *Les emprunts et la langue français: Le phénomène des échanges linguistiques*. Взято 3
https://www.axl.cefan.ulaval.ca/francophonie/HIST_FR_s92_Emprunts.htm
25. Lusignan, S. (2015). Langues du roi et langues des sujets en France et en Angleterre: Identité et communication. *Contacts, conflits et créations linguistiques*, 173–190.
26. Carmen, M., G. (2018). *Histoire des emprunts en français*. (Final degree project). Universidad de Sevilla, Sevilla.
27. Misanchuk, M. (1997). *Anglicismes dans la presse française: L'express et le Nouvel observateur (1991 a 1995)*. (Master's thesis). University of Calgary, Calgary.
28. Pruvost, J. (2012). *La langue française: Une longue histoire riche d'emprunts*. (Master's thesis). Université de Cergy-Pontoise, Cergy.
29. Seridj, F. (2013). De l'intégration des emprunts français à l'anglais: Cas des anglicismes informatiques dans les revues en lignes. *Synergies Algérie*, 19, 197–213.
30. Tomíčková, M. (2014). *Analyse phonétique des anglicismes en français*. (Final degree project). Univerzita Karlova v Praze, Prague.

Список довідкової літератури

31. Académie française: encyclopédie et dictionnaires gratuits en ligne. Accès :
<https://archive.org/details/dictionnaire187901acad>
32. Cambridge: encyclopédie et dictionnaires gratuits en ligne. Accès
<https://dictionary.cambridge.org/>
33. Dict.com: dictionnaires gratuits en ligne. Accès
<https://www.dict.com/%D0%BD%D1%96%D0%BC%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B8>
34. Larousse: encyclopédie et dictionnaires gratuits en ligne. Accès
<http://www.larousse.fr/>
35. Robert: encyclopédie et dictionnaires gratuits en ligne. Accès
<https://dictionnaire.lerobert.com/>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

36. Le Figaro, Publié le 30/11/2009, Les intuitions d'une musicienne
<https://www.lefigaro.fr/musique/2009/11/30/03006-20091130ARTFIG00642-anne-gastinel-les-intuitions-d-une-musicienne-.php>
37. Le Figaro, Publié le 29/10/2010, La face cachée des Tea Party
<https://www.lefigaro.fr/blogs/transamerica/2010/10/la-face-cachee-des-tea-party.html>
38. Le Monde, Publié le 14 mars 2011, Fukushima ou l'étonnante maîtrise de soi des Japonais https://www.lemonde.fr/planete/article/2011/03/14/etonnant-maitrise-de-soi-des-japonais_1492786_3244.html
39. Le Monde, Publié le 27 août 2019, Pourquoi les adolescents humains et macaques manquent de self-control
https://www.lemonde.fr/sciences/article/2019/08/27/pourquoi-les-adolescents-humains-et-macaques-manquent-de-self-control_5503429_1650684.html
40. Le Figaro, Publié le 03 novembre 2019, Peut-on porter le total look jean?
<https://www.lefigaro.fr/mode-homme/question-de-style-peut-on-porter-le-total-look-jean-20221128>
41. Le Figaro, Publié le 12/12/2021, Un grand plaisir d'être reconnu pour mon engagement social <https://www.lefigaro.fr/sports/basket/nba/un-grand-plaisir-d-etre-reconnu-pour-mon-engagement-social-rudy-gobert-designe-champion-de-la-paix-2021-20211212>
42. Le Figaro, Publié le 29/06/2022, Covid-19: l'Île Maurice lève ses dernières restrictions sanitaires <https://www.lefigaro.fr/voyages/covid-19-l-ile-maurice-leve-ses-dernieres-restrictions-sanitaires-20220629>
43. Le Figaro, Publié le 16/10/2022, Amoureuse, créatrice et libre: Anaïs Nin racontée en BD par la dessinatrice Léonie Bischoff
<https://madame.lefigaro.fr/celebrities/culture/amoureuse-creatrice-et-libre-anais-nin-racontee-en-bd-par-la-dessinatrice-leonie-bischoff-20221016>

44. Le Figaro, Publié le 01/12/2022, Le cirque Phénix célèbre la joie de vivre
<https://www.lefigaro.fr/culture/le-cirque-phenix-celeb-re-la-joie-de-vivre-20221201>
45. Le Monde, Publié le 01 avril 2017, Le Front national, un parti en quête de contrôle sur la Toile
https://www.lemonde.fr/economie/article/2017/04/01/le-front-national-un-parti-en-quete-de-controle-sur-la-toile_5104295_3234.html
46. Le Monde, Publié le 14 juin 2017, La méthode Katy Perry pour faire sa promo: streamer sa vie pendant 72 heures https://www.lemonde.fr/big-browser/article/2017/06/14/la-methode-katy-perry-pour-faire-sa-promo-se-filmer-en-direct-pendant-72-heures_5144261_4832693.html
47. Le Monde, Publié le 05 octobre 2017, Google passe à l'offensive dans le hardware https://www.lemonde.fr/economie/article/2017/10/05/google-passe-a-l-offensive-dans-le-hardware_5196535_3234.html
48. Le Monde, Publié le 20 octobre 2017, David Fincher, serial réalisateur https://www.lemonde.fr/m-actu/article/2017/10/20/david-fincher-serial-realisateur_5203793_4497186.html
49. Le Monde, Publié le 22 janvier 2018, Il y a un bogue dans le logiciel judiciaire, qui tourne en boucle indéfiniment https://www.lemonde.fr/idees/article/2018/01/22/il-y-a-un-bogue-dans-le-logiciel-judiciaire-qui-tourne-en-boucle-indefinement_5245254_3232.html
50. Le Monde, Publié le 12 novembre 2018, Du rock psychédélique en passant par une plongée mystique: notre sélection musicale https://www.lemonde.fr/musiques/article/2018/11/12/du-rock-psychedelique-en-passant-par-une-plongee-mystique-notre-selection-musicale_5382179_1654986.html
51. Le Monde, Publié le 27 août 2019, Pourquoi les adolescents humains et macaques manquent de self-control https://www.lemonde.fr/sciences/article/2019/08/27/pourquoi-les-adolescents-humains-et-macaques-manquent-de-self-control_5503429_1650684.html

52. Le Monde, Publié le 03 novembre 2019, Les meilleures cartes microSD https://www.lemonde.fr/guides-d-achat/article/2019/11/03/les-meilleures-cartes-microsd_6017855_5306571.html
53. Le Monde, Publié le 22 décembre 2019, Elvis, Robbie Williams, Miles Davis... Noël en neuf chansons https://www.lemonde.fr/culture/article/2019/12/22/elvis-robbie-williams-miles-davis-noel-en-neuf-chansons_6023813_3246.html
54. Le Monde, Publié le 28 décembre 2019, Cette année, faut-il zapper le réveillon? https://www.lemonde.fr/m-le-mag/article/2019/12/28/cette-annee-faut-il-zapper-le-reveillon_6024257_4500055.html
55. Le Monde, Publié le 11 mai 2020, Le tweed, un aristocrate parti de rien https://www.lemonde.fr/m-styles/article/2020/05/11/le-tweed-un-aristocrate-parti-de-rien_6039338_4497319.html
56. Le Monde, Publié le 21 septembre 2020, Jeux vidéo: Microsoft rachète le groupe Zenimax (Bethesda, ID Software, Arkane Studios...) https://www.lemonde.fr/pixels/article/2020/09/21/jeux-video-microsoft-rachete-le-groupe-zenimax-bethesda-id-software-arkane-studios_6053060_4408996.html
57. Le Monde, Publié le 31 octobre 2020, Deux personnes interpellées en train de taguer la mosquée de Pantin, quatre mosquées de la région de Rouen ciblées par des menaces https://www.lemonde.fr/societe/article/2020/10/31/deux-personnes-interpellees-en-train-de-taguer-la-mosquee-de-pantin-quatre-mosquees-de-la-region-de-rouen-ciblees-par-des-menaces_6058058_3224.html
58. Le Monde, Publié le 27 novembre 2020, L’humoriste Sébastien Thoen licencié de Canal+ après un sketch parodiant l’émission de Pascal Praud https://www.lemonde.fr/actualite-medias/article/2020/11/27/l-humoriste-sebastien-thoen-licencie-de-canal_6061397_3236.html
59. Le Monde, Publié le 04 décembre 2020, De l’affaire du “pull-over rouge” à un second homicide, itinéraire d’un enfant victime devenu meurtrier

- https://www.lemonde.fr/m-le-mag/article/2020/12/04/de-l-affaire-du-pull-over-rouge-a-un-second-homicide-itineraire-d-un-enfant-victime-devenu-meurtrier_6062218_4500055.html
60. Le Monde, Publié le 05 août 2021, Football: Canal+ sommé de programmer et de payer la Ligue 1
https://www.lemonde.fr/economie/article/2021/08/05/football-canal-somme-de-programmer-et-de-payer-la-ligue-1_6090660_3234.html
61. Le Monde, Publié le 16 août 2021, La chaîne C8 provoque la polémique en diffusant un film contre le droit à l'avortement en prime time
https://www.lemonde.fr/actualite-medias/article/2021/08/16/le-chaine-c8-provoque-la-polemique-en-diffusant-un-film-contre-le-droit-a-l-avortement-en-prime-time_6091526_3236.html
62. Le Monde, Publié le 16 décembre 2021, Spider-Man, space opera, Gotlib... Neuf beaux livres d'images à offrir
https://www.lemonde.fr/livres/article/2021/12/16/spider-man-space-opera-gotlib-neuf-beaux-livres-d-images-a-offrir_6106222_3260.html
63. Le Monde, Publié le 27 octobre 2021, Rencontre avec Florian Pellissier, 8è partie: Passeurs de jazz
https://www.lemonde.fr/le-jazz-et-la-salsa/article/2021/10/27/rencontre-avec-florian-pellissier-8e-partie-passeurs-de-jazz_6100036_5324427.html
64. Le Monde, Publié le 13 janvier 2022, Mort de Ronnie Spector, reine des girl groups
https://www.lemonde.fr/culture/article/2022/01/13/mort-de-ronnie-spector-reine-des-girl-groups_6109366_3246.html
65. Le Monde, Publié le 13 mars 2022, Le NFT, copyright à l'heure du numérique
https://www.lemonde.fr/economie/article/2022/03/13/le-nft-copyright-a-l-heure-du-numerique_6117351_3234.html
66. Le Monde, Publié le 18 mars 2022, Guerre d'Algérie: Elle mangeait une glace au Milk Bar quand une bombe a explosé
https://www.lemonde.fr/idees/article/2022/03/18/guerre-d-algerie-elle-mangeait-une-glace-au-milk-bar-quand-une-bombe-a-explose_6118042_3232.html
67. Le Monde, Publié le 06 avril 2022, Le Paris psychédélique et futuriste exhumé par le photographe Mathieu Richer Mamousse
<https://www.lemonde.fr/m-le-mag/article/2022/04/06/le-paris->

- psychedelique-et-futuriste-exhume-par-le-photographe-mathieu-richermamousse_6120827_4500055.html
68. Le Monde, Publié le 21 avril 2022, Twitter dans “Le Monde “, de “starlette du Net” à “terreau fertile de militants radicalisés” https://www.lemonde.fr/m-le-mag/article/2022/04/21/twitter-dans-le-monde-de-nouvelle-starlette-du-net-a-terreau-fertile-de-militants-radicalises_6123122_4500055.html
69. Le Monde, Publié le 09 juin 2022, Le lancer de haches en salle, un hobby qui envoie du bois https://www.lemonde.fr/m-perso/article/2022/06/09/le-lancer-de-haches-en-salle-un-hobby-qui-envoie-du-bois_6129583_4497916.html
70. Le Monde, Publié le 12 juillet 2022, Festival d’Avignon : les surprenants danseurs-nymphéas d’Emmanuel Eggermont https://www.lemonde.fr/culture/article/2022/07/12/festival-d-avignon-les-surprenants-danseurs-nympheas-d-emmanuel-eggermont_6134454_3246.html
71. Le Monde Publié le 30 octobre 2022, Convention médicale: le “round” des négociations va pouvoir s’ouvrir https://www.lemonde.fr/societe/article/2022/10/30/convention-medicale-le-round-des-negociations-va-pouvoir-s-ouvrir_6147917_3224.html
72. Le Monde, Publié le 17 novembre 2022, Danse: Noé Soulier, assembleur de mikados chorégraphiques https://www.lemonde.fr/culture/article/2022/11/17/danse-noe-soulier-assembleur-de-mikados-choregraphiques_6150351_3246.html
73. Le Monde, Publié le 30 novembre 2022, Art déco, l’intense flirt créatif des Années folles entre la France et l’Amérique https://www.lemonde.fr/m-styles/article/2022/11/30/art-deco-l-intense-flirt-creatif-des-annees-folles-entre-la-france-et-l-amerique_6152384_4497319.html
74. Le Monde, Publié le 03 décembre 2022, Mirwais Ahmadzaï: Avec Taxi Girl, on était hors cadre musicalement et il n’y avait plus de place pour nous, les drogués https://www.lemonde.fr/m-le-mag/article/2022/12/03/mirwais-ahmadzai-avec-taxi-girl-on-etait-hors-cadre-musicalement-et-il-n-y-avait-plus-de-place-pour-nous-les-drogues_6152771_4500055.html

75. Le Monde, Publié le 2 janvier 2023, Interviews “Entre-Deux”, le bêtisier
<https://video.lefigaro.fr/madame/video/interviews-entre-deux-le-betisier/>
76. Le Monde, Publié le 15 février 2023, Epargne-retraite: le PER, un
“bulldozer” de la défiscalisation
https://www.lemonde.fr/argent/article/2023/02/15/epargne-retraite-le-per-un-bulldozer-de-la-defiscalisation-pour-hauts-revenus_6161931_1657007.html
77. Le Monde, Publié le 16 février 2023, Romain Boudruche et Matthieu
Mazières, un duo baladeur https://www.lemonde.fr/m-styles/article/2023/02/16/romain-boudruche-et-matthieu-mazieres-un-duo-baladeur_6162117_4497319.html
78. Le Monde, Publié le 01 mars 2023, La mort de Betty Boothroyd, première
femme speaker de la Chambre des communes du Royaume-
Uni https://www.lemonde.fr/disparitions/article/2023/03/01/la-mort-de-betty-boothroyd-premiere-femme-speaker-de-la-chambre-des-communes-du-royaume-uni_6163757_3382.html
79. Le Monde, Publié le 02 mars 2023, Le jazzman Wayne Shorter est mort à
l’âge de 89 ans https://www.lemonde.fr/disparitions/article/2023/03/02/le-jazzman-wayne-shorter-est-mort-a-l-age-de-89-ans_6163920_3382.html
80. Le Monde, Publié le 10 mars 2023, A Lyon, un trésor sur les negro
spirituals tombé du ciel https://www.lemonde.fr/m-le-mag/article/2023/03/10/a-lyon-un-tresor-sur-les-negro-spirituals-tombe-du-ciel_6164878_4500055.html
81. Le Monde, Publié le 12 mars 2023, Georges Didi-Huberman prend les
émotions à cœur https://www.lemonde.fr/livres/article/2023/03/12/georges-didi-huberman-prend-les-emotions-a-c-ur_6165153_3260.html
82. Le Monde, Publié le 12 mars 2023, Le hard discount, nouveau terrain de jeu
des consommateurs “malins” https://www.lemonde.fr/m-perso/article/2023/03/12/le-hard-discount-ce-nouvel-art-de-vivre-a-la-francaise_6165139_4497916.html

83. Le Monde, Publié le 18 mars 2023, Jim Gordon, gloire et enfer d'un batteur de rock https://www.lemonde.fr/disparitions/article/2023/03/18/jim-gordon-gloire-et-enfer-d-un-batteur-de-rock_6166027_3382.html
84. Le Monde, Publié le 28 mars 2023, Mathilde Caillard, "techno-activiste", danse contre la réforme des retraites https://www.lemonde.fr/campus/article/2023/03/28/mathilde-caillard-une-techno-activiste-a-l-assaut-de-la-reforme-des-retraites_6167218_4401467.html
85. Le Monde, Publié le 29 mars 2023, Au cinéma cette semaine: "Bonne conduite", "Voyages en Italie", "Grand Paris", "Sept hivers à Téhéran"... https://www.lemonde.fr/culture/article/2023/03/29/au-cinema-cette-semaine-bonne-conduite-voyages-en-italie-grand-paris-sept-hivers-a-teheran_6167350_3246.html
86. Le Monde, Publié le 31 mars 2023, Les cas SVB et Credit Suisse, illustration des défauts de la réglementation bancaire https://www.lemonde.fr/economie/article/2023/03/31/les-cas-svb-et-credit-suisse-illustration-des-defauts-de-la-reglementation-bancaire_6167685_3234.html
87. Le Monde, Publié le 02 avril 2023, Alex Jaffray sur une note humoristique https://www.lemonde.fr/culture/article/2023/04/02/alex-jaffray-sur-une-note-humoristique_6167990_3246.html
88. Le Monde, Publié le 07 avril 2023, Le magazine "VSD" repris par le groupe Heroes Media https://www.lemonde.fr/economie/article/2023/04/07/le-magazine-vs-d-repris-par-le-groupe-heroes-media_6168719_3234.html
89. Le Monde, Publié le 08 avril 2023, Apprendre à hacker: l'engouement des jeunes pour la plate-forme Root Me attire aussi l'attention des écoles https://www.lemonde.fr/campus/article/2023/04/08/apprendre-a-hacker-l-engouement-des-jeunes-pour-la-plate-forme-root-me-attire-aussi-l-attention-des-ecoles_6168744_4401467.html
90. Le Monde, Publié le 13 avril 2023, Comment mon homonyme a spammé ma vie (et ma boîte mail) à son insu <https://www.lemonde.fr/m->

- perso/article/2023/04/13/comment-mon-homonyme-a-spamme-ma-vie-et-ma-boite-mail-a-son-insu_6169407_4497916.html
91. Le Monde, Publié le 20 avril 2023, Steak sous haute protection: une inflation d'antivols dans les magasins https://www.lemonde.fr/m-le-mag/article/2023/04/20/steak-sous-haute-protection-une-inflation-d-antivols-dans-les-magasins_6170252_4500055.html
92. Le Monde, Publié le 21 avril 2023, "Evil Dead Rise": un remake énergique mais peu subtil https://www.lemonde.fr/culture/article/2023/04/21/evil-dead-rise-un-remake-energique-mais-peu-subtil_6170517_3246.html
93. Le Monde, Publié le 22 avril 2023, Au MoCo, à Montpellier, la peinture figurative française contemporaine affirme sa vitalité https://www.lemonde.fr/culture/article/2023/04/22/au-moco-a-montpellier-la-peinture-figurative-francaise-contemporaine-affirme-sa-vitalite_6170585_3246.html
94. Le Monde, Publié le 23 avril 2023, Catherine Hiegel, clown, magicienne et sorcière, la femme aux cent visages https://www.lemonde.fr/culture/article/2023/04/23/catherine-hiegel-clown-magicienne-et-sorciere-la-femme-aux-cent-visages_6170720_3246.html
95. Le Monde, Publié le 27 avril 2023, En Italie, malentendus, colère et polémique autour de la tradition gastronomique https://www.lemonde.fr/international/article/2023/04/27/en-italie-les-malentendus-autour-de-la-gastronomie_6171160_3210.html
96. Le Monde, Publié le 01 mai 2023, En Tunisie, le principal leader syndical remet en cause les négociations avec le FMI https://www.lemonde.fr/afrique/article/2023/05/01/en-tunisie-le-principal-leader-syndical-remet-en-cause-les-negociations-avec-le-fmi_6171683_3212.html
97. Le Monde, Publié le 01 mai 2023, "Succession", saison 4: Néron et Caligula à Hollywood https://www.lemonde.fr/televvisions-radio/article/2023/05/01/succession-saison-4-neron-et-caligula-a-hollywood_6171700_1655027.html
98. Le Monde, Publié le 03 mai 2023, "Un an, une nuit": un couple à l'épreuve du traumatisme post-attentat https://www.lemonde.fr/culture/article/2023/05/03/un-an-une-nuit-un-couple-a-l-epreuve-du-traumatisme-post-attentat_6171946_3246.html

99. Le Monde, Publié le 04 mai 2023, Evacuation près de Dunkerque d'un camp de migrants https://www.lemonde.fr/societe/article/2023/05/04/evacuation-pres-de-dunkerque-d-un-camp-de-migrants_6172045_3224.html
100. Le Monde, Publié le 05 mai 2023, En images: Naples ivre de joie après la victoire historique de son club de football masculin https://www.lemonde.fr/sport/video/2023/05/05/en-images-naples-ivre-de-joie-apres-la-victoire-historique-de-son-club-de-football-masculin_6172207_3242.html
101. Le Monde, Publié le 07 mai 2023, Couronnement de Charles III, disparition de Philippe Sollers, feux de forêt au Canada... Les cinq infos à retenir du week-end https://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2023/05/07/couronnement-de-charles-iii-disparition-de-philippe-sollers-feux-de-foret-au-canada-les-cinq-infos-a-retenir-du-week-end_6172444_4355770.html
102. Marie Claire, La Cold Cream, la crème qu'il nous faut quand le thermomètre frôle le 0°C <https://www.marieclaire.fr/cold-cream-creme-protectrice,838045.asp>
103. Marie Claire, Qui se cache derrière le tandem Gigi et Bella Hadid? <https://www.marieclaire.fr/qui-se-cache-derriere-le-tandem-gigi-et-bella-hadid,731719.asp>
104. Marie Claire, Side-car Cuisine et Vins de France <https://www.marieclaire.fr/cuisine/side-car,1193663.asp>
105. Marie Claire, Publié le 7/06/2021, Valérie Rey, une coach professionnelle actrice du changement <https://www.marieclaire.fr/adresses-incontournables/valerie-rey/>
106. Marie Claire, Publié le 14/09/2020, Tahiti Homes, pour se sentir comme chez soi en polynésie française <https://www.marieclaire.fr/adresses-incontournables/tahiti%E2%80%8C-%E2%80%8Chomes%E2%80%8C-%E2%80%8Cpour%E2%80%8C-%E2%80%8Cse%E2%80%8C-%E2%80%8Csentir%E2%80%8C-%E2%80%8Ccomme%E2%80%8C-%E2%80%8Cchez%E2%80%8C-%E2%80%8Csoi%E2%80%8C-%E2%80%8Cen%E2%80%8C/>

107. Marie Claire, Publié le 21/04/2022, Thursday Live Sessions du Grimaldi Forum Monaco, bulle de pop dans une institution culturelle
<https://www.marieclaire.fr/thursday-live-sessions-du-grimaldi-forum-monaco-bulle-de-pop-dans-une-institution-culturelle,1426647.asp>
108. Wikipedia, Bubblegum pop
https://fr.wikipedia.org/wiki/Bubblegum_pop